

คำนำ

อินเทอร์เน็ตมีความหลากหลายสถานภาพทั้งในฐานะชุมชนเสมือนจริง เป็นเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชน อินเทอร์เน็ตจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสมัยปัจจุบันและกลายเป็นพื้นที่ส่วนตัวที่เป็นสาธารณะของวิถีชีวิตคนทั่วไป การขยายตัวของผู้ใช้งานอย่างรวดเร็วทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย ส่งผลให้รัฐมีมุมมองต่ออินเทอร์เน็ตว่าเป็นพื้นที่ซึ่งสามารถสร้างอิทธิพลต่อความรู้ ความคิด และทัศนคติของผู้คนได้อย่างกว้างขวาง หากไม่มีการกำกับดูแลให้เป็นไปตามบรรทัดฐานของรัฐ อินเทอร์เน็ตอาจก่อให้เกิดความวุ่นวาย ความสับสน และความขัดแย้งในสังคมส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐได้ รัฐจึงจำเป็นต้องควบคุมกำกับอินเทอร์เน็ตในหลากหลายรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม สะท้อนให้เห็นว่ารัฐยังคงมีการจัดวางความสัมพันธ์ทางอำนาจกับปัจเจกบุคคลที่อาจไม่ได้สอดคล้องกับหลักการการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน รัฐจึงพยายามสร้างระเบียบแบบแผนเพื่อควบคุมอินเทอร์เน็ตด้วยวิธีคิดแบบเก่า จึงมีผลผลิตของการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐออกมาเป็นกฎหมายหรือแนวนโยบายที่ล่าช้า และไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดประชาสังคมในไซเบอร์เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประชาธิปไตยหรือช่วยลดข้อจำกัดบางประการของประชาธิปไตยแบบตัวแทนได้ งานวิจัยนี้จึงมีเป้าประสงค์ที่จะสะท้อนแนวคิดหรือความคิดในการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตผ่านกลไกที่ใช้ในการกำกับดูแล และการกระทำต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตทั้งทางตรงและทางอ้อม สร้างเป็นตัวแบบ (model) ในการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐไทยเพื่อเป็นทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) ที่สามารถอธิบายทิศทาง คาดการณ์แนวโน้ม และเสนอแนะแนวทางการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐในอนาคต

ยุทธพร อิศรชัย

กันยายน 2565